

పురుష సూక్తము

ఓం తచ్చంయోరా వృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుం
యజ్ఞపతయే । దైవీ స్వస్తిరస్తునః । స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ష్వం జిగాతు
భేషజమ్ । శంన్నో అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే । ఓం శాంతి శాంతి
శాంతిః ॥

సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ । సభూమిం
విశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠ ద్ధశాంగుళమ్ । పురుష ఏ వేదగ్ం సర్వమ్ ।
య ద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్ । ఉతామృతత్వ స్యేశానః । యదన్నే
నాతిరోహతి । ఏతావానస్య మహిమా । అతో జ్యాయాగ్ంశ్చ
పూరుషః । పాదోఽస్య విశ్వాభూతాని । త్రిపా దస్యాఽమృతం దివి ।
త్రిపా దూర్ష్వ ఉదై త్పురుషః । పాదోఽస్యేహాభవా త్పునః । తతో విష్వ
జ్వక్రామత్ । సాశనానశనే అభి । తస్మా ద్విరా డజాయత । విరాజో
అధిపూరుషః । స జాతో అత్యరిచ్యత । పశ్చా ద్భూమి మధో పురః ।
యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞ మతన్వత । వసంతో అస్యాసీ
దాజ్యమ్ । గ్రీష్మ ఇధృ శ్వరద్ధవిః । సప్తాస్యాసన్ పరిధయః । త్రిస్సప్త
సమిధః కృతాః । దేవాయద్యజ్ఞం తన్వానాః । అబద్ధన్ పురుషం పశుమ్ ।
తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ । పురుషం జాత మగ్రతః । తేన దేవా
అయజంత । సాధ్యాఋషయశ్చ యే । తస్మా ద్యజ్ఞా త్సర్వ హుతః ।
సంభృతం పృషదాజ్యమ్ । పశూగ్స్తాగ్శ్చక్రే వాయవ్యాన్ । ఆరణ్యాన్
గ్రామ్యాశ్చయే । తస్మా ద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । ఋచ స్సామాని జజ్జిరే ।
ఛందాగ్ంసి జజ్జిరే తస్మాత్ । యజు స్తస్మా దజాయత । తస్మాదశ్వా
అజాయంత । యేకేచో భయాదతః । గావోహ జజ్జిరే తస్మాత్ । తస్మా
జ్ఞాతా అజావయః । యత్పురుషం వ్యదధుః । కతిథా వ్యకల్పయన్ ।

ముఖంకి మస్య కౌ బాహూ । కా పూరూ పాదాపుచ్యేతే । బ్రాహ్మణోఽస్య
ముఖమాసీత్ । బాహూ రాజన్యః కృతః । ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః ।
పద్భ్యాగ్ం శూద్రో అజాయత । చంద్రమా మనసో జాతః । చక్షోస్సూర్యో
అజాయత । ముఖా దింద్రశ్చాగ్ని శ్చ । ప్రాణా ద్వాయు రజాయత ।
నాభ్యా ఆసీ దంతరిక్షమ్ । శీర్షోద్వ్యాస్సమ వర్తత । పద్భ్యాగ్ం భూమిర్దిశ
శ్రోత్రాత్ । తథాలోకాగ్ం అకల్పయన్ । వేదాహ మేతమ్ పురుషం
మహాంతమ్ । ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే । సర్వాణి రూపాణి విచిత్య
ధీరః । నామాని కృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే । ధాతా పురస్తాద్య
ముదాజహార । శక్రః ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చతస్రః । తమేవం విద్వానమృత
ఇహ భవతి । నాన్యః పంథా అయనాయ విద్యతే । యజ్ఞేన యజ్ఞ
మయజంత దేవాః । తానిధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్ । తేహనాకం మహిమాన
స్సచంతే । యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సంతి దేవాః ॥

అద్భ్యు స్సంభూతః పృథివ్యై రసాచ్చ । విశ్వకర్మణ స్సమవర్తతాధి
తస్య త్వష్టా విదధ ద్రూపమేతి । తత్పురుషస్య విశ్వ మాజానమగ్రే ।
వేదాహ మేతం పురుషం మహాంతమ్ । ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్
తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి । నాన్యః పంథా విద్యతేఽయనాయ ।
ప్రజాపతి శ్చరతి గర్భే అంతః । అజాయమానో బహుధా విజాయతే ।
తస్య ధీరాః పరిజానంతి యోనిమ్ । మరీచీనాం పదమిచ్ఛంతి వేధసః ।
యో దేవేభ్య ఆతపతి । యో దేవానాం పురోహితః । పూర్వో యో దేవేభ్యో
జాతః । నవో బుచాయ బ్రాహ్మయే । రుచం బ్రాహ్మం
జనయంతః । దేవా అగ్రే తదబ్రువన్ । యస్త్వైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ ।
తస్య దేవా అసన్ వశే । హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్వ్యై । అహోరాత్రే పార్వ్యై ।

నక్షత్రాణి రూపమ్ । అశ్వినౌ వ్యాత్రమ్ । ఇష్టం మనిషాణ । అముం
మనిషాణ । సర్వం మనిషాణ ॥

ఓం తచ్చంయోరా వృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుం
యజ్ఞపతయే । దైవీ స్వస్తిరస్తునః । స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు
భేషజం । శంన్నో అస్తుద్విపదే । శం చతుష్పదే । ఓం శాంతి శాంతి
శాంతిః ॥

శ్రీ సూక్తము

హరిః ఓం

హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజతస్రజామ్ ।
చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహా ॥

తాం మ ఆవహా జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం విందేయం గామశ్వం పురుషానహమ్ ॥

అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాద ప్రబోధినీమ్ ।
శ్రియం దేవీ ముపహ్వాయే శ్రీర్మా దేవీ ర్జుషతామ్ ॥

కాంసోస్మితాం హిరణ్య ప్రాకారామ్
ఆర్ద్రాం జ్వలంతీం తృప్తాం తర్పయంతీమ్ ।
పద్మే స్థితాం పద్మవర్ణాం
తామిహోపహ్వాయే శ్రియమ్ ॥

చంద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలంతీం
శ్రియం లోకే దేవ జుష్టా ముదారామ్ ।
తాం పద్మినీం ఈం శరణ మహం
ప్రపద్యే అలక్ష్మీర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణే ॥

ఆదిత్య వర్ణే తపసోఽథ ధిజాతో వనస్పతి స్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః ।
 తస్య ఫలాని తపసా నుదంతు మాయాంత రాయాశ్చ బాహ్యోఅలక్ష్మీః ॥
 ఉపైతు మాం దేవసఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ ।
 ప్రాదుర్భాతోఽస్మి రాష్ట్రేఽస్మిన్ కీర్తి మృద్ధిం దదాతుమే ॥
 క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠా మలక్ష్మీర్నాశయా మ్యహమ్ ।
 అభూతి మసమృద్ధిం చ సర్వాన్నిర్ణుద మే గృహాత్ ॥
 గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
 ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥
 మనసః కామ మాకూతిం వాచః సత్యమశీమహి ।
 పశూనాగ్ం రూపమన్నస్య మయి శ్రీః శ్రయతాం యశః ॥
 కర్దమేన ప్రజాభూతా మయిసంభవ కర్దమ ।
 శ్రియం వాసయ మే కులే మాతరం పద్మమాలినీమ్ ॥
 ఆపస్రజంతు స్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే ।
 ని చ దేవీం మాతరగ్ం శ్రియం వాసయ మే కులే ॥
 ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం పింగళాం పద్మమాలినీమ్ ।
 చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహా ॥
 ఆర్ద్రాం యః కరిణీం యష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీమ్ ।
 సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహా ॥
 తాం మ ఆవహా జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ ।
 యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతం గావో దాస్యోఽశ్వాన్ విందేయం పురుషాసహమ్ ॥